

JAARVERSLAG 2022

STRATEGISCHE BOARD STEDENDRIEHOEK

INHOUDSOPGAVE

1	Voorwoord door Arko van Brakel.....	3
2	Introductie.....	4
3	Doelen en ambities.....	4
4	Realisatie en activiteiten	5
4.1	Themalijn Energietransitie.....	5
4.2	Themalijn Circulaire Economie.....	9
4.3	Themalijn Human Capital.....	11
4.4	Programma's.....	12
4.5	Communicatie en evenementen.....	14
	4.5.1 Communicatie	14
	4.5.2 Lobby.....	14
6	Duiding rol en positie Strategische Board en resultaten.....	15
7	Bedrijfsvoering en organisatie.....	16

1. VOORWOORD DOOR ARKO VAN BRAKEL

Samen zijn we de regio. Deze vijf woorden, bijna een hartenkreet, bleken steeds meer het strategische fundament voor succesvolle regionale samenwerking. Eind 2020 hebben de twee werkorganisaties van de regio, de Gemeenschappelijke Regeling Stedendriehoek, ofwel de samenwerkende gemeentes, en de Stichting Strategische Board Stedendriehoek, besloten intensiever samen te werken. We hebben de verschillen in onze regio overbrugd door naar alle betrokkenen te luisteren en ondernemers, bestuurders, bewoners, van jong tot oud en uit alle hoeken van onze regio, mee te nemen in de plannen voor de toekomst. Dat heeft ertoe geleid dat we eind 2021 een aantrekkelijk perspectief voor onze regio op weg naar 2030 konden presenteren. Doordat we dit perspectief vanuit draagvlak en samenwerking hebben gecreëerd, hebben we het in recordtijd kunnen omzetten in eerst een strategische agenda waar alle betrokken partijen hun handtekening onder hebben gezet en vervolgens een breed gedragen uitvoeringsagenda voor de komende jaren.

Minstens even belangrijk als draagvlak en samenwerking, is natuurlijk dat we als werkorganisatie ook vertrouwen opbouwen door ons belangrijkste werk gewoon heel goed uit te voeren. Een van de belangrijkste prioriteiten was, ook in 2022, het succesvol uitvoeren van de regiodeal. Het is natuurlijk geen toeval dat ook hierbij effectieve samenwerking centraal staat. Door slim samen te werken met de penvoerders en andere initiatiefnemers en door intensieve begeleiding van de projecten, hebben we uitstekende resultaten geboekt. Niet alleen lopen de projecten goed door, ook worden de bedragen relatief snel uitgekeerd en is de foutmarge laag te noemen. Dit komt niet alleen door de kwaliteit van de projecten en de ondernemende doeners-mentaliteit die onze regio kenmerkt. Ook de vereenvoudigde governance structuur, waarbij zelfs de stuurgroepen dicht op de inhoud zijn georganiseerd, draagt constructief bij aan dit succes. Die stuurgroepen bestaan, net als de operationele teams, steeds uit combinaties van ondernemers, onderwijsspecialisten, ambtenaren en bestuurders, die dus uitstekend samenwerken en elkaar versterken.

We sluiten het jaar 2022 dus af met de wetenschap dat we een breed gedragen uitvoeringsagenda hebben, dat het vertrouwen in de regionale werkorganisatie is gegroeid door de succesvolle aanpak van de regiodeal en de ambitie om voort te bouwen op deze belangrijke pijlers. Door gelijkwaardig samen te werken en juist te waarderen dat we niet gelijk zijn, kun je fantastische resultaten bereiken. De verschillen binnen onze gevarieerde regio zijn immers groot en overheid en bedrijfsleven lijken soms twee verschillende werelden. Door elkaars kracht te benutten hebben we die verschillen omgezet in daadkracht. Vanuit die wetenschap zullen we de samenwerking tussen de beide werkorganisaties nog verder versterken door ze zelfs samen te voegen. Niet alleen wordt onze regionale organisatiestructuur daardoor een stuk eenvoudiger uit te leggen, waarmee we tegemoetkomen aan een veelgehoorde vraag. Ook richten we die nieuwe werkorganisatie volledig in rond de thema's van de nieuwe uitvoeringsagenda, waarmee we nog doelgerichter kunnen werken aan de brede welvaart in de regio Stedendriehoek.

En dat brengt mij bij een belangrijk besluit, dat u beslist niet zal ontgaan: we gaan verder onder de naam Regio Stedendriehoek. Net als vroeger. De afgelopen tien jaar hebben we gewerkt onder de merknaam Cleantech Regio. Deze naam en met name het gedachtegoed achter de naam, heeft ons veel gebracht. We hebben ongelooflijk veel kennis en ervaring opgedaan op specifieke Cleantech thema's, als energie transitie, circulaire economie en de impact daarvan op onze arbeidsmarkt en leefomgeving. Die ervaring gaan we nu inzetten om de wensen die u heeft, nog beter en duurzamer in te vullen. Het leven is immers goed in de regio: het begrip brede welvaart lijkt haast bedacht voor de Regio Stedendriehoek. Graag gaan we samen met u aan de slag om die kwaliteit van leven te behouden en versterken door op een gezonde manier te groeien. Samen zijn we immers de regio.

Arko van Brake
Directeur Strategische Board Stedendriehoek

2. INTRODUCTIE

De Strategische Board van de kennis- en netwerkorganisatie Cleantech Regio werkt aan het versterken van de duurzame, economische ontwikkeling van onze regio. Dat doen wij door constant en telkens weer verbinding te leggen met en tussen initiatieven uit onderwijs, ondernemers en overheid.

In 2022 zijn met een Strategische Agenda en Uitvoeringsagenda stappen gezet richting intensievere regionale samenwerking. In 2023 nemen we afscheid van de naam Cleantech Regio en werken we toe naar één regionale werkorganisatie. Dit is daarmee het laatste jaarverslag onder de naam Cleantech Regio door de Stichting Strategische Board Stedendriehoek.

De totstandkoming van de Strategische Agenda en Uitvoeringsagenda, vormden een belangrijk deel van de werkzaamheden voor de organisatie, samen met onze werkzaamheden voor de Regio Deal, de themalijnen en de kwartiermakersfase rondom een Investeringsplatform voor de regio. In dit jaarverslag een overzicht van de activiteiten van de Strategische Board in 2022, die bijdragen aan de ambities van de regio.

3. DOELEN EN AMBITIES

Onze ambitie: samen met onze regionale partners werken aan een regio in balans. Daarvoor hebben we de afgelopen tijd, en ook in 2022 gewerkt aan het Regionaal Perspectief 2030, een nieuwe Strategische Agenda Cleantech Regio en begin 2023 een concrete Uitvoeringsagenda. Ons doel is een basis creëren waarop we de komende jaren verder kunnen.

De Strategische Board droeg in 2022 bij aan deze ambitie vanuit haar drie themalijnen 'Energietransitie', 'Circulaire Economie' en 'Human Capital', in de Regio Deal ook wel verwoord als werken aan 'Groene Groei' en 'Cleantech Werkt'. Het zijn de manieren waarop wij als kennisgedreven netwerkorganisatie bij willen dragen aan de brede welvaart in de regio.

4. REALISATIE EN ACTIVITEITEN

THEMALIJN ENERGIETRANSITIE

4.1.1 Ontwikkeling strategie 2022-2023, speerpunten en kritische factoren

In 2022 is er vanuit de themalijn Energietransitie gewerkt langs, oorspronkelijk, 5 speerpunten. In de loop van het jaar is hier een expliciet speerpunt bijgekomen: Warmtetransitie. De ontwikkelingen op het gebied van inzet en benutting van restwarmte uit de industrie (en andere bronnen) is in 2022 in een versnelling gekomen.

Bij onze inzet op deze speerpunten volgen wij een aantal richtinggevende criteria en bepalen we per speerpunt welke rol wij vanuit de themalijn en vanuit de uitvoeringsorganisatie, kunnen vervullen.

Criteria:

- Meervoudig in bijdrage aan opgave en creëren van oplossingen
- Versterking van (Groene) Groei en Brede Welvaart
- Passend in profiel van 'Kennisdreven Netwerkorganisatie'
- Draagt bij aan doelstelling andere thema's (cross-over kansen)

Speerpunten:

1. Smart Energy Hubs
2. Kennis als product
3. Regionale samenwerking Energiecoöperaties
4. Samenwerking op niveau landsdeel oost
5. Regiodeal
6. Warmtetransitie

Rol:

- Verbinden en kennis ontsluiten
- Triple helix samenwerkingen initiëren
- Verkennen en onderzoek
- Verleiden
- Voorwaarden definiëren en (soms) realiseren
- Definiëren bestuurlijke opgave

Om de regionale doelen binnen de Energietransitie te ondersteunen, hebben wij 8 factoren gedefinieerd, welke van invloed zijn op het behalen van deze doelen. Wij proberen per kritische factor te bepalen op welke wijze deze inzetbaar zijn als bouwsteen en welke stakeholder hierbij aan zet is.

Kritische factoren:

1. **Participatie** en draagvlak van inwoners en ondernemers
2. Beschikbaarheid en bereikbaarheid **Investeringsvermogen**
3. Human Capital. Voldoende beschikbaarheid **arbeidsmarkt** en wendbaar duurzaam **onderwijs**
4. **Ruimtelijke puzzel**. Veel maatschappelijke opgaven vs. weinig ruimte.
5. Beschikbaarheid en aanpassingsvermogen juiste **wet- en regelgeving**
6. Voldoende en juiste **Kennis** van organisatie, keten, markt, systeem en techniek
7. Beschikbaarheid **technische oplossingen** en supply chain
8. Afdoende geschikte en aanpasbare **Infrastructuur**

4.1.2 Regio Deal programmaliijn Groene Groei

In de zomer van 2020 is de Cleantech Regio Deal tussen CTR en Rijk gesloten. De projecten en programma's welke in de programmaliijn Groen Groei vallen zijn onderverdeelt in de thema's Energietransitie en Circulaire Energie. 7 projecten en 2 programma's binnen Groene Groei vallen onder de themaliijn Energietransitie. Ook het project Fieldlab Energy4business uit de programmaliijn Cleantech Werkt is inmiddels geplaatst onder deze themaliijn. De programma's Toekomstbestendige Bedrijventerreinen en Eerbeek-Loenen2030 bestaan uit circa 25 deelprojecten.

Vanuit de themaliijnmanager is er veel aandacht geweest om de betreffende penvoerders te begeleiden en te adviseren om tot een aanvraag voor de 2^e tranche te komen. Ook voor het programma Eerbeek-Loenen2030 zijn alle aanvragen behandeld en is uitvoering gestart.

Vanuit de business developer energietransitie is er veel aandacht geweest voor het verbinden en ontsluiten van kennis en ervaringen tussen de verschillende regiodeal projecten. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de uitkomsten van onderzoek binnen DC lab en fieldlab energie4business of GldH2 en Hydrogen Connect 2020-2030.

Voor een gedetailleerde voortgang per project verwijzen wij naar het document Voortgangrapportage 2022 Regio Deal.

4.1.4 Duurzame vakantieparken

In 2021 is het project daadwerkelijk gestart. De uitvoering vond plaats door studenten van het lectoraat van Michiel Flooren van Saxion Hoge Scholen, onder regie van de gemeente Epe en middels intensieve samenwerking met 2 vakantieparken gelegen in de gemeente Epe. Het project is uitgevoerd in samenwerking met het brede programma Vitale Vakantieparken, welke zich bezighoudt met de gehele Veluwe regio. In het najaar van 2022 is de pilot afgerond en zijn er plannen gemaakt en voorbereidingen uitgevoerd voor een breed vervolgtraject. Deze zal gericht zijn op uitvoering van maatregelen en de ondersteuning van ondernemers in de recreatiesector.

4.1.5 Regionale Businesscase Waterstof

In opvolging op de Routekaart Waterstof 2020-2030 Cleantech Regio is er vanuit de Regio Deal het vervolgonderzoek Hydrogen Connect 2020-2030 afgerond. Dit onderzoek draait om de totstandkoming van een regionale businesscase voor de toepassing van waterstof in met name de industrie (grootverbruikers aardgas). Hierbij is ook aandacht voor de toepassingen binnen de mobiliteit en gebouwde omgeving. Het doel is om deze businesscase, welke gezien kan worden als een bestuurlijke opgave, om de Gasunie te bewegen dit in de toekomst binnen onze regio mogelijk te maken. De vorming van een learning community is een onderdeel van dit project.

4.1.6 Ondersteuning RES 2.0

Er is vanuit de themalijn Energietransitie ondersteuning geboden in de ontwerp- en uitvoeringfase voor de RES 2.0. Hierbij is er een bijdrage geleverd in de werkgroepen Governance en Kennis & Inspiratie. De Themalijnmanager is lid geworden van de stuurgroep en biedt op bestuurlijke niveau ondersteuning als adviseur vanuit de triple helix belangen. Hierbij is aandacht gevraagd voor de betrokkenheid c.q. vertegenwoordiging van het bedrijfsleven gericht op de toekomstige uitvoering. Met name de doelstelling van duurzame opwek door middel van zonnepanelen op dak is hierin belangrijk. De inzet van windenergie in onze regio is moeizaam gebleken door de Natura2000 zones en de aanwezigheid van de beschermde soort Wespandief.

4.1.7 Biogas

De toepassing van biogas (uit mono-mestvergisting) in het toekomstige en duurzame energiesysteem is energetisch gezien erg interessant. Ook economisch is het voor agrarische ondernemingen een interessant en nieuw verdienmodel. Om die reden zijn er in onze regio verschillende initiatieven van boeren om collectief hierin samen te werken. Oxe Geeft Gas is daadwerkelijk de aanleg van een biogasleiding van start gegaan en gaan 5 melkveehouders biogas leveren aan 2 bedrijven in Deventer. Daarnaast is er een kansrijk collectief van 26 boeren in Lochem welke gezamenlijk biogas wil leveren aan Friesland Campina in Lochem. De haalbaarheid hiervan is onderzocht en wordt als zeer kansrijk gezien. In beide gevallen gaat het om toepassing als vervanger van aardgas.

4.1.8 Regionale Samenwerking Energie coöperaties en regionaal energieloket (REL)

In de Cleantech Regio zijn inmiddels circa 15 energie coöperaties actief. Grote en kleine coöperaties, pas gestart of reeds jaren actief en professioneel georganiseerd. Deze coöperaties zijn vaak alleen lokaal actief en daarbij is er een sterke verbinding en betrokkenheid met de lokale inwoners. Dit zorgt voor een sterke participatie. De themalijn Energietransitie heeft met een aantal gemeenten samengewerkt aan een regionaal energieloket. Dit is een digitaal instrument gericht op inwoners en bedrijfsleven. Met de energie coöperaties is een plan gemaakt om in de komende jaren intensief te gaan samenwerken. De betrokkenheid van inwoners vergroten en een aanzienlijke bijdrage leveren aan de doelen van duurzame energie opwek (RES) is hierin een belangrijk doel.

4.2 THEMALIJN CIRCULAIRE ECONOMIE

Circulaire Economie is volop in beweging. Met ieder nieuw onderzoek/ project/ en programma worden nieuwe inzichten opgedaan en is kennis die we gister als waar beschouwden vandaag achterhaald en is het ontwikkelen op voortschrijdend inzicht van groot belang.

In 2022 hebben we niet echt vanuit een actieplan gewerkt. Het actieplan 2020-2021 was afgelopen en veel ontwikkelingen waren in gang gezet. De uitvoering van de Regio Deal was echt van start, de mogelijkheden van een Investeringsplatform werden verkend, het Regionaal Perspectief had geleid tot een Strategische Agenda en het proces om te komen tot een Uitvoeringsagenda was ingezet. Alle tijd en inzet was hard nodig om bij te dragen aan deze ontwikkelingen.

Maar niet zonder focus. Vanuit de visie die we in 2020 hebben neergelegd, zijn prioritaire grondstofstromen benoemd. Door deze te benoemen zijn projecten (zoals Circulaire Fabrieken uit de Regio Deal) zich specifiek op deze stromen gaan inzetten. Voedsel en Biomassa is als een van de prioritaire grondstofstromen gedefinieerd. Dit thema is in 2022 expliciet geagendeerd en ontwikkeld binnen het programma Vitaal Landelijk Gebied in de Uitvoeringsagenda.

Vanuit de themalijn Circulaire Economie hebben we in 2022 bijgedragen met inhoud en netwerk aan de processen om te komen tot de Uitvoeringsagenda van de Cleantech Regio. Deze agenda zal samen met het vorige actieplan de basis vormen voor het Actieplan CE 2023 Regio Stedendriehoek.

Cleantech Regio Deal

De projecten in de programmaliijn Groen Groei zijn onderverdeeld in de thema's Energietransitie en Circulaire Energie. 5 projecten vallen onder de themalijn Circulaire Economie. De Regio Deal projecten en het proces rondom de Regio Deal heeft het afgelopen jaar meer vorm gekregen. De themalijnmanager heeft de betreffende penvoerders en/ of projectleiders van de projecten begeleid in het proces binnen de Regio Deal om tot een aanvraag (voor de 2^e tranche) te komen, de monitoring op orde te hebben en daar waar zaken anders liepen dan gepland stappen te ondernemen die het project binnen het doel van de opgave weer verder brengt. Naast het begeleiden van de projecten is de organisatie en het proces rondom de Regio Deal verder vormgegeven en worden onderwerpen als monitoring, cross-over verbindingen opgepakt en uitgevoerd vanuit de themalijnen.

Voor een gedetailleerde voortgang per project zie het document Voortgangrapportage 2022 Regio Deal, maar om er 1 uit te lichten:

Het Circulaire Fabrieken project liep in 2022 in volle vaart met o.a. de begeleiding van ondernemers door o.a. Quick Scans, kennisvouchers, Challenge Weeks en het Stimuleringsfonds. De business developer CE zit in de jury en beoordeelt de aanvragen voor het Stimuleringsfonds (december 2022) en de pitches t.b.v. een kennisvoucher tijdens de Challenge Weeks (maart & september 2022). Daarmee behoudt zij verbinding met de deelnemende bedrijven uit de regio en spot kansen voor opschaling. Ook zijn verbindingen gemaakt met het Regio Deal Project Fieldlab Cim, door bijvoorbeeld studententeams in te zetten bij de Challenge Week.

Projecten en initiatieven

In 2022 is de lijn doorgezet waarin focus van onze ondersteuning vooral is komen te liggen op delen van kennis en helpen met netwerk. De business developer CE heeft gedurende het jaar gemiddeld 2 à 3 gesprekken per maand met ondernemers en initiatieven in de regio om deze waar mogelijk te ondersteunen met advies, te koppelen aan onderwijs, mogelijke financiering (subsidieregelingen) of te verbinden aan een andere samenwerking of project. Te denken valt aan circulaire ondernemers/ start-ups, PPS, grondstoffenverwerkers, maak- of bouwbedrijven, ondernemersverenigingen, zero waste initiatieven.

Bij de uitvoering en doorontwikkeling van het project E-novation Hub, ten behoeve van het tegengaan van E-waste, werd in 2022 ondersteund met strategie en procesbegeleiding t.b.v. breder trekken van project naar hele regio. Andere projecten werden gevolgd, ondersteund of voorzien van passende publiciteit via de kanalen van Cleantech Regio (Cityloops, Auping, Struikroven, Circulaire Fabrieken, DuSpot, WeBo, ZonNext, etc.). Andere werden geholpen aan contacten/ netwerk (Struikroven en Fibershed) of begeleid in business development en onderzoek (Xyhlo, Worldlenig). Bovenstaande projecten zijn voorbeelden zonder volledig te zijn.

Vitaal Landelijk Gebied

In 2022 is een gezonde samenwerking gegroeid tussen de GR, Innovatie coöperatie en de Board op het gebied van landbouw, landschap en voedsel. Dat geeft als resultaat dat het landelijk gebied [de helft van de oppervlakte van de regio] nu duidelijk op de agenda staat en een programma is geworden in de uitvoeringsagenda 2023-2030. Hier is veel tijd en energie aan besteed. Ook is een samenwerking met waterschap Rijn en IJssel ontstaan, waardoor de uitvoeringskracht is gegroeid. Deelname aan projecten zoals Boeren voor biobased bouwen, waar een mix van doelen wordt gerealiseerd zoals verbeteren van de bodem, ontwikkelen van verdienmodel voor de boeren en behouden en versterken van biodiversiteit, levert een groot samenwerkingsnetwerk op in de regio en daarbuiten en is een goed voorbeeld van een cross-overproject.

De bijeenkomsten van de Tafel transitie voedsel, landbouw en landschap waren succesvolle inhoudelijke netwerkbijeenkomsten rond natuurinclusieve landbouw, agrarische verdienmodellen en bodem en zijn grotendeels verwerkt in concrete projecten in de Uitvoeringsagenda. Er is een bodemgroepje gestart wat input levert voor het onderdeel Gezonde bodem van de uitvoeringsagenda.

Verdere activiteiten:

- Er is een start gemaakt, door een aantal ondernemers te interviewen, met het project Agritechniekhub om de loon- en mechanisatiebedrijven te laten samenwerken in de transitie en verduurzaming van de landbouw.
- Er zijn gesprekken gevoerd met een bestuurder van Zone College (AOC) om deze vorm van onderwijs beter te betrekken bij projecten.
- Er zijn ook kleinere, soms lokale circulaire initiatieven, die aandacht hebben gekregen zoals burgerboerderij de Patrijs, landgoed Velhorst, samenwerking korte keten met supermarkten. Belangrijk om te weten welke ontwikkelingen er gaande zijn en waar wij een rol kunnen spelen met verbinden, opschalen, kennis etc.
- In 2022 is de samenwerking met het waterschap Rijn en IJssel succesvol gestart. Noodzakelijk om het beleidsdoel 'bodem en water sturend' de broodnodige plek te geven in alle plannen voor het landelijk gebied.
- Meedenken met de organisatie van de IJsselbiënnale die bodem, aarde en grond als thema heeft.

Netwerken en regio overstijgende initiatieven

In breder [regio overstijgend] perspectief zijn contacten gelegd en onderhouden met de triple helix partijen in de regio en bovenregionaal. In Gelderland wordt de voortrekkersrol hierin gepakt door CIRCLES waarbij de Gelderse Regio's en onderwijsinstellingen goed zijn vertegenwoordigd. In Overijssel heeft een aantal maal een CE coördinatie overleg plaatsgevonden waarin uitwisseling heeft plaatsgevonden. Daarnaast is het initiatief is gestart om in samenwerking met Provincie Overijssel, Gelderland en betreffende regio's een terugkerend lerend netwerk van gemeenteambtenaren samen te brengen [3 à 4x per jaar] die met en van elkaar leren hoe te werken aan een 'circulaire gemeente' De business developer sluit hiervoor regelmatig aan bij een projectoverleg.

Het CESI-ON programma [Circulaire Economie Smart Industry – Oost Nederland, gefinancierd door de provincies Gelderland en Overijssel] is een regio overstijgend programma waarin OostNL als kwartiermaker het programma vorm en inhoud geeft. Vanuit de themalijn CE hebben we in 2022 in verschillende werkpakketten 1 & 2 ['activeren' en 'vormen'] een rol gespeeld door o.a. de organisatie van een dinerbijeenkomst voor de maakindustrie in onze regio, te gast bij Hollander Techniek.

We waren als partner betrokken bij de Gelderse en de Overijsselse Circulaire Innovatie Top 20, georganiseerd vanuit VNO-NCW, die plaatsvond in de week van de Circulaire Economie in februari 2022. Door intensieve communicatie en werving van ondernemers uit onze regio.

In Q3 2022 zijn we de organisatie gestart van een circulaire hub voor de week van de Circulaire Economie in februari 2023; een spilfunctie waarin we evenementen door circulaire ondernemers faciliteerden en mét verschillende stakeholders zelf organiseerden. In samenwerking met landelijk coördinator Het Versnellingshuis NL, verschillende gemeenten en ondernemers in de regio speelden we in op landelijke en regionale thema's om de circulaire economie te versnellen.

In 2022 werden nieuwe gemeentecoalities geformeerd, een jaar waarin zaken worden afgerond en opnieuw opgestart. Niet in elk akkoord bleek evenveel aandacht voor circulariteit. Onze ambitie om meer zichtbaar te zijn voor ambtenaren en bestuurders op het thema is echter wel [deels] geslaagd. Relaties met ambtenaren op gebied van duurzaamheid/circulaire economie in de regio zijn versterkt en behoeften/ ambities zijn in kaart gebracht. Door een field trip te organiseren naar de Floriade werden 30 triple helix stakeholders op het thema samengebracht en is er -naast duurzame inspiratie opdoen- gewerkt aan gedeelde ambities en concrete plannen. Deze werkreis wakkerde enthousiasme en verbinding aan.

4.3 THEMALIJN HUMAN CAPITAL

4.3.1 Regio Deal als primaire focus

Het jaar 2022 stond voor de themalijn Human Capital voor een groot deel in het teken van ophalen van de voorgangs- en financiële rapportages van de Regio Dealprojecten, voor de actielijn Cleantech Werkt. Deze actielijn bestaat uit elf projecten. Zes van die projecten zijn in 2022 gekomen tot een uitbetaling van de tweede tranche financiering. Drie ervan hadden een moeizame start, maar zijn begeleid in het proces om te komen tot de benodigde documenten met het vooruitzicht om in 2023 de tranche te ontvangen. Twee projecten zijn zogeheten cofinancieringsprojecten vanuit de provincie Overijssel. Zij ontvingen geen begeleiding richting financiering, maar konden afgelopen jaar net als in 2021 wel rekenen op ondersteuning in de vorm van sparring, verbinden van netwerken, opzetten van monitoring, in de spotlight zetten bij mijlpalen, etc. In de voortgangsrapportage zijn alle 11 projecten opgenomen.

De business developer Human Capital was bij de voortgangs- en financiële rapportages van de Regio Deal het eerste aanspreekpunt voor de penvoerders. De themalijnmanager, nieuw in dit netwerk, was als tweedelijns adviseur beschikbaar, en had zitting in het kernteam Regio Deal. Dit kernteam had en heeft nog steeds als taak om aanvragen voor tranches te beoordelen en het proces vorm te geven voor de uitvoering van de Regio Deal.

Projecten uit de Actielijn Cleantech Werkt:

- Technicampus Experience Center Deventer
- NewTechPark Apeldoorn
- Techniefabriek Zutphen
- Regionaal Kennisontwikkelingsprogramma techniekhubs
- Stadscampus de Kien
- Centrum voor Veiligheid en Digitalisering
- Fieldlab Energy4Business
- Pilot Wijkgericht Werken aan Talentontwikkeling
- Ontwikkelfonds Cleantech Regio
- Vindwerk.nl
- Vindstage.nl

4.3.2 Andere initiatieven en activiteiten

Het Actieplan Human Capital uit 2020 liep af. Met de Uitvoeringsagenda in het verschiet is in eerste instantie vastgehouden aan enkele lopende projecten, Zo werd het project Samen Werken aan Wendbaarheid [Fast Switch Cleantech Regio] dat onderdeel was van dit oorspronkelijke actieplan in de eerste helft van 2022 geëvalueerd en afgerond door penvoerder Saxion en haar projectpartners. De projectgroep vond het echter wel zinvol om als netwerk te blijven functioneren en is nog enkele malen in 2022 bij elkaar gekomen om nieuwe mogelijkheden voor samenwerking te bespreken.

De themalijnmanager heeft namens de Strategische Board in 2022 gefungeerd als regiovertegenwoordiger ICT in een landelijk netwerk voor digitalisering, geïnitieerd door Platform Talent voor Technologie, in het kader van het landelijke programma Human Capital ICT. Dit netwerk heeft vooral een lerende component en daar worden inkijkjes gegeven in initiatieven die in andere regio's spelen. Tevens heeft dit een verslag opgeleverd van de huidige vraag naar banen, functies en vaardigheden in de ICT per regio. Dit dient als input voor het versterken van de regionale samenwerking binnen het human capital speelveld op het thema digitalisering.

Er is actief meegedacht bij het vertalen van de Strategische Agenda 1.0 naar een Uitvoerings Agenda 2.0: concrete aanbevelingen voor het bereiken van de brede doelstellingen: in de Uitvoerings Agenda zijn het afgelopen jaar drie programma's geformuleerd. Voor 2022 leidde dit tot een viertal richtinggevende uitgangspunten, namelijk:

- Opleiden van vakmensen voor de realisatie van de ambities t.a.v. wonen en werken
- Talent voor vergroten leefbaarheid in wijken en t.b.v. ambities groene groei
- Versterken van de balans tussen onderwijs en arbeidsmarkt
- Ontwikkelen van ruimte voor leren, experimenten, innoveren

Voor de themalijn HC geldt dat er initiatieven zijn, die passend zijn bij deze uitgangspunten. Hiervoor werd het gesprek met samenwerkingspartners geïnitieerd, dan wel gefaciliteerd:

Leven Lang Ontwikkelen; niet echt nieuw, maar wel als focuspunt in het plan voor 2022: Er zijn voorbereidende gesprekken gevoerd voor de ontwikkeling van een gezamenlijk, passend aanbod door Aventus en Saxion.

Jongeren hebben de toekomst. Om de jeugd te behouden voor de regio, zijn we gaan luisteren naar wat hen bindt aan het werk, de woonplaats, de regio, en een ander passend bij de doelen voor een toekomstbestendige regionale arbeidsmarkt (beter benutten van talent in de regio). Jongeren hebben zelf een heel goed idee over hoe ze betrokken willen worden in (regionale) ontwikkelingen. De business developer is op zoek gegaan naar reeds bestaande jongerenverbanden (jongerenraden van gemeenten, leerlingen- en studentenraden van scholen, aansluitend bij alumni beleid Aventus en Saxion etc) om te luisteren naar de wensen en behoeften, binnen de thematiek van de Cleantech Regio en de geformuleerde ambitie. Welke Human Capital Agenda hebben deze jongeren? Dit heeft geresulteerd in deelname bij GenZ, een organisatie die de kloof tussen generatie Z en de voorlopende generaties te dichten. Hiervoor zijn enkele aanbevelingen gedaan, die op de achtergrond als input dienen voor de doelstellingen in de Uitvoeringsagenda. Ook hebben we de netwerkpartners gestimuleerd om bij hun aanpak rekening te houden met de agenda van de jongeren zelf.

Bovenregionaal netwerk opbouwen: de themalijnmanager heeft contact gezocht met equivalenten in de regio's van de provincies Overijssel en Gelderland en daarmee voorzichtig een netwerk gestart. Het staat nog in de kinderschoenen maar er is wel degelijk een basis gelegd voor afstemming en kennisdeling op het thema Human Capital. Daarnaast sloot de themalijnmanager aan bij interregionale overleggen met bredere afvaardiging van de Oostelijke regio's.

4.3.3 Verbinding met de arbeidsmarktregio

Een belangrijke partij in onze regio rondom het thema onderwijs en arbeidsmarkt is FactorWerk, het samenwerkingsverband in de arbeidsmarktregio Stedendriehoek en Noord West Veluwe. Er is in 2022 sterk ingezet op het optimaliseren van de samenwerking om slim en efficiënt plannen te maken en uit te voeren. Het combineren van de netwerken leek een goede mogelijkheid om als samenwerkingspartners in de toekomst op te trekken. In 2022 is deze samenwerking niet verder tot stand gekomen. Met de programmadirecteur van FactorWerk is een afspraak gemaakt om elkaar op de hoogte te houden. Er is door de Themalijnmanager contact gezocht met de subregionale werkleerbedrijven om te ontdekken hoe samenwerking dichterbij de Human Capital doelgroepen georganiseerd kan worden.

4.3.4 Platform Techniek Stedendriehoek

In 2022 is de ontwikkeling van Platform Techniek Stedendriehoek verder vormgegeven. Er is een nieuw bestuur gevormd en er zijn stappen gezet om de diverse techniekhubs in de regio verder te gaan verbinden en versterken. De programmamanager van het platform is samen met de themalijnmanager Human Capital opgetrokken om de aanvraag Techniepact definitief te maken, zodanig dat deze regionale en provinciale goedkeuring kan wegdragen voor de financiële bijdrage.

4.4 PROGRAMMA'S

Programma's betreft kansen voor de regio, die niet in een themalijn passen of nog geen eigenaar hebben. Ze scheppen kaders waarbinnen initiatieven en projecten kunnen starten.

1. Programma Cleantech A1-Zone

Cleantech Icoon A1 is één van de vliegwielprojecten uit de Omgevingsagenda Cleantech Regio. Deze agenda voeren provincie Gelderland, de Strategische Board Stedendriehoek en de Stedendriehoek-gemeenten samen uit. Samen werken zij aan gezamenlijke thema's die elkaar raken en versterken en die éxtra inspanning vragen van overheden, ondernemers en onderwijs en onderzoek. Projecten zoals Cleantech Icoon A1 versnellen als 'vliegwiel' de realisatie van ambities.

- A1 Viewer, opgeleverd in 2022
Toont alle duurzame initiatieven in de A1-zone, zodat ondernemers en initiatiefnemers van elkaar kunnen leren, versterken en samenwerken. In 2021 en 2022 is er gewerkt aan de vulling en presentatie van de database. De A1 Viewer is in 2022 opgeleverd, zie <https://cleantechregio.geoapps.nl/a1-zone/duurzamebedrijven>
- Blikvanger en profileringsconcept, subsidie is toegekend in 2021, start in 2022
Zichtbaarheid en 'beleefbaarheid' van de Cleantech Regio vanaf de A1, zowel expliciet (bijvoorbeeld bewegwijzering) als impliciet (uitstraling). Met de toekenning van de subsidie door Gelderland in 2021 begint het eigenlijke werk in de regio zelf tegen de achtergrond van de Regionale Agenda, mogelijke bestuurswisselingen (gemeenteraadsverkiezingen), investeringsplatform, uitrol van de projecten van de Regio Deal (Brede Welvaart). Mogelijk wordt het geheel gekoppeld aan het de A1 Viewer, die daartoe wellicht ook wordt uitgebreid naar de gehele regio.
Door de structuur- en naamswijziging van Cleantech Regio naar Regio Stedendriehoek zijn er in 2022 wel de nodige inspanningen verricht, zoals het betrekken van de provincie Gelderland voor het herdefinieren van de toegekende subsidie. Door verschoven bestuurlijke prioriteiten is er weinig voortgang geboekt. In 2023 wordt bekeken in hoeverre de doelen van het originele project bij kunnen dragen aan de nieuwe ambities.
De keuze om door te gaan, dan wel de oplevering is naar verwachting eind 2023.
- Toekomstbestendige Energie-infrastructuur, subsidieaanvraag ingediend in 2021
De netcapaciteit van de twee netbeheerders loopt tegen grenzen aan, waardoor de duurzaamheidsambities mogelijk in gevaar komen. Een regionale strategie, aanpak van specifieke vraagstukken en daarnaast ondersteuning bij initiatieven moet helpen om oplossingen te vinden. In 2022 is de subsidie toegekend en in Q4 2022 is het project gestart.
De oplevering is naar verwachting in Q4 2023.
- Gebiedsontwikkeling Wilp-Achterhoek
Het plan van lokale initiatiefnemers komt in een fase waarbij regionale ondersteuning vereist is, mede door de versnelde verbreding van de A1. <https://www.abwa.nl/uitbreiding-a1>
In 2021 zijn vooral inhoudelijke processtappen gezet met het projectteam (Attero, Bosgoed Diervoeders, Voorst, Algemeen Belang Wilp-Achterhoek en Cleantech regio) en daarnaast Rijkswaterstaat, provincie Gelderland en betrokken stakeholders. De inzet van Twynstra Gudde is gevraagd als onafhankelijk procesregisseur leidde in 2022 tot een haalbare business case en een bindend hoofdlijnenakkoord tussen de partijen. Aannemer Heijmans ging aan de slag met de voorbereidingen en ontwerpen.
De verwachting is dat in Q4 2023 de formele transacties rond zijn en met de bouw kan worden gestart.

2. Programma Waterstof (Hydrogen Connect)

Waterstof staat volop in de schijnwerpers, er zijn hoge verwachtingen en er is ook een roep om realisme. De Strategische Board Cleantech Regio benoemde de verkenning van waterstof als duurzame energiedrager dan ook als regionale prioriteit (17 juli 2019). In december 2019 gaf De Strategische Board opdracht tot het opstellen van een regionale waterstofstrategie waarmee de industrie in de Cleantech Regio in 2030 over voldoende waterstof kan beschikken.

De 'Routekaart Waterstof 2020-2030' is in 2021 opgeleverd (verwijzen naar website) en kreeg in 2021 een vervolg in de Regio Deal: een business case om aangesloten te worden op de backbone, stimuleren van projecten waar waterstof een cruciale rol in speelt en het ontwikkelen van een kennisagenda voor bedrijven en overheden. Hierna wordt vanuit de themalijn Energietransitie aangesloten bij ontwikkelende programma's van provincies, andere regio's en rijk.

In 2022 is vervolgens een start gemaakt met het betrekken van de economic boards van de omliggende regio's, om samen te kunnen optrekken richting Gasunie. Dit moet leiden tot een gezamenlijke aanpak en lobby om enerzijds goed in kaart te brengen wat het realistische potentieel is voor gebruik van groene waterstof in Landsdeel Oost, anderzijds het stimuleren van het gebruik bij bedrijven en andere toepassingen. Uiteindelijk ontstaat op deze manier een perspectief waarmee de Gasunie een betere afweging kan maken om de beschikbaarheid van groene waterstof in Landsdeel Oost te ontsluiten.

De verwachting is dat het een meerjarenprogramma zal blijven, waarbij er jaarlijks voortgang wordt geboekt.

3. Programma Water

Water is op veel manieren belangrijk voor de regio: vaarwegen, droogtebeheersing, drinkwater, zuivering. Door de uitvoeringsorganisaties (waterschappen, drinkwaterbedrijven, Rijkswaterstaat) te verbinden de Cleantech Regio kunnen gezamenlijke ambities naar verwachting beter worden behaald. In 2021 is een vervolg gegeven aan het Water Test Network (Waterschap vallei en Veluwe), dat de samenwerking tussen waterschappen en het bedrijfsleven versterkt. Daarnaast is er met een eerste inventarisatie voor een bredere agenda gestart.

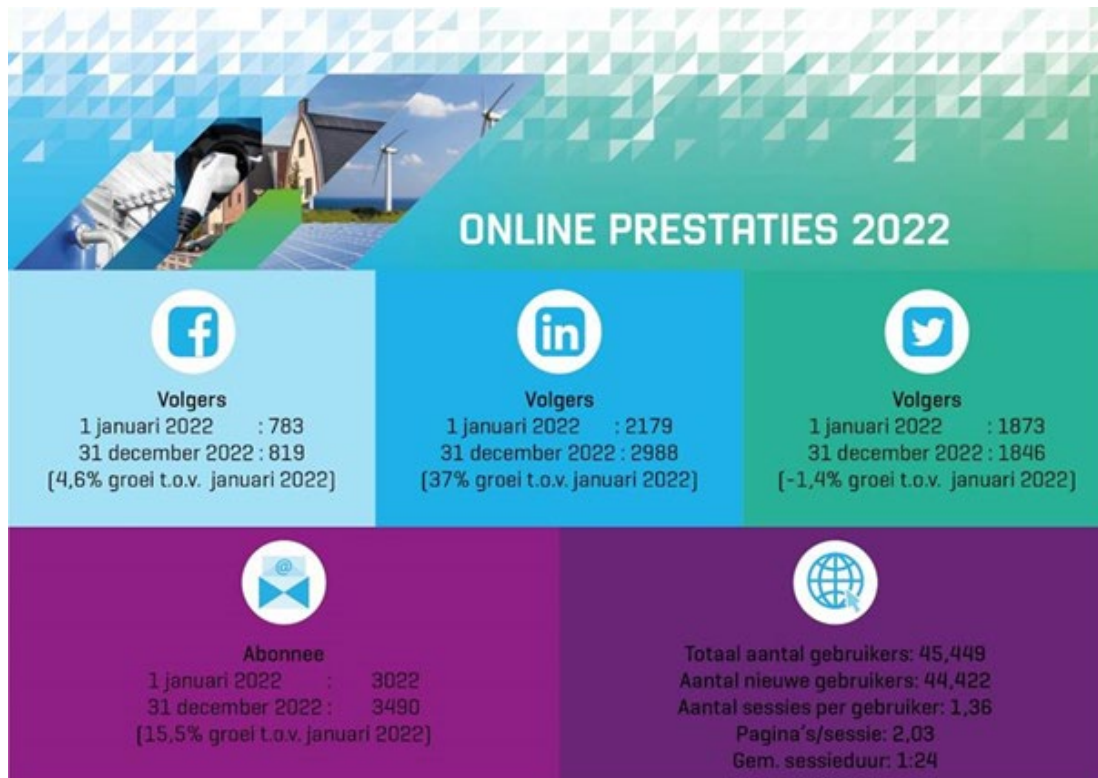
De programmatische aanpak heeft in 2022 een bescheiden voortgang geboekt, wel zijn waterschappen inhoudelijk meer betrokken geraakt bij de regio.

De verwachting is dat water programmatisch dominant terugg zal komen, e.e.a. afhankelijk van de ontwikkelingen van de uitvoeringsagenda.

4. Proces totstandkoming en bemensing nieuwe strategische board

Met het besluit om tot een nieuwe strategische board te komen is er een zorgvuldig proces ontworpen om tot een eensluidende visie te komen, de juiste samenstelling te komen en de betreffende personen te polsen voor deelname. De verwachting is dat de nieuwe strategische board medio 2023 geïnstalleerd is.

4.4 COMMUNICATIE EN EVENEMENTEN

4.4.1 Communicatie

In 2022 werkte het communicatieteam, dat zich inzet voor zowel de gezamenlijke regeling Stedendriehoek als de stichting strategische board Stedendriehoek, vanwege natuurlijk verloop in wisselende samenstelling. In mei werd de vacature voor strategisch communicatieadviseur vervuld, in oktober raakte de functie van allround communicatieadviseur vacant.

Het team ondersteunt de gehele organisatie met o.a. corporate communicatie-uitingen, projectcommunicatie en ondersteuning bij evenementen. Daarnaast creëert het team unieke, regionale content dat verstuurd wordt via eigen sociale kanalen en verschillende nieuwsbrieven en websites. Op 14 juni 2022 lanceerden we tijdens een evenement voor nieuwe collegeleden de Atlas van de Regio: een uniek naslagwerk met prachtige kaarten van onze regio. Voor de programma's Regionale Energiestrategie en het programma Bereikbaarheid (in het bijzonder de werkgeversaanpak) is externe communicatieondersteuning ingekocht.

4.4.2 Lobby

Een goede, krachtige lobby vraagt om twee zaken: goede plannen en goede contacten. Dat is dan ook waar we in 2022 op hebben ingezet vanuit lobby. Een goede en lobbybare uitvoeringsagenda die aansluit bij de wensen, woorden en ambities van bijvoorbeeld de provincies en de rijksoverheid én het versterken van contacten binnen en buiten de regio. We hebben meer dan ooit (en met de uitvoeringsagenda binnenkort ook breed gedeeld en bekend) onze doelstellingen gekwantificeerd.

Maar we hebben natuurlijk niet alleen geïnvesteerd in interne processen. Veel van onze collega's en bestuurders hebben geïnvesteerd in contacten met andere overheden of met elkaar. Na jaren vooral online samenkomsten konden we in 2022 weer naar Brussel voor de European Week of Regions and Cities, konden we Gedeputeerde Staten van Gelderland en Overijssel weer ontvangen in de regio én konden ook verschillende keren de colleges van B&W én de raadsleden elkaar ontmoeten. Daarnaast participeerden we in ambtelijke en bestuurlijke samenwerkingstrajecten en bijeenkomsten op Oost Nederlandse schaal zoals Nederland Slim Benutten of het Wilddiner van Overijssel. Tot slot hebben we in 2022 de lobby-functie van de regio substantieel versterkt door het inhuren van een eigen lobbyist. Met die versterking kunnen we de gelegde basis uit 2022 benutten om de regio nog beter op de kaart te zetten in 2023.

6. DUIDING ROL EN POSITIE STRATEGISCHE BOARD EN RESULTATEN

De Strategische Board is één van de partijen die het samenwerken aan opgaven in de regio stimuleert. In nauwe verbinding met de GR Regio Stedendriehoek, maar ook met de provincies Overijssel en Gelderland werken we sinds 2021 aan het uitvoeren van de Regio Deal (en sinds 2022 toe naar het aanvragen van een nieuwe Regio Deal), het creëren van het Regionaal Perspectief 2030, een Strategische Agenda Cleantech Regio en uiteindelijk een Uitvoeringsagenda. De Strategische Board vertegenwoordigde en organiseerde ook in 2022 iadrukkelijk de betrokkenheid van niet-overheidsgerelateerde achterbannen. Ook de ondernemende manier van werken binnen de Strategische Board is van toegevoegde waarde voor de regionale samenwerking. Dit is onder andere gebleken in de manier waarop de uitvoering van de Regio Deal voortduurt: een kernteam dat snel, flexibel en ondernemend projecten begeleidde naar financiering, uitvoering en verantwoording, met een stuurgroep op afstand.

Tegelijkertijd ontwierpen we in 2022 al een nieuwe positie voor de Strategische Board, die in 2023 tot uitvoering komt: we gaan toe naar 1 regionale werkorganisatie, dat zich gezamenlijk in zal zetten op het werken aan Brede Welvaart door het uitvoeren van de Uitvoeringsagenda. En we introduceren een nieuwe, brede, kwalitatieve Strategische Board, die onze organisatie gaat helpen met onze invloed op het landelijke en Europese speelveld en met het vinden van mogelijk verrassende strategische denkrichtingen waar het gaat om de grote thema's en transitie waarop wij actief zijn.

7. BEDRIJFSVOERING EN ORGANISATIE

Samenstelling bestuur

- Sebastiaan van 't Erve (onafhankelijk voorzitter)
- Jeroen Joon (lid, wethouder gemeente Apeldoorn, namens overheid)
- Timo Kos (lid, lid College van bestuur Saxion, namens Onderwijs)
- Ellen Marks (lid, voorzitter College van bestuur Aventus, namens onderwijs)
- Maarten Streppel (lid, directeur/eigenaar Salland Storage, namens ondernemers)
- Thomas Walder (lid, wethouder gemeente Deventer, namens overheid)
- Priscilla Trip (lid, advocaat Dommerholt Advocaten, namens ondernemers)
- Arko van Brakel algemeen directeur

In 2022 hebben wij afscheid genomen in het bestuur van:

- Ineke van Oldeniel (lid, lid College van bestuur Saxion, namens Onderwijs)
- Ronald van Wetering (lid, directeur grootzakelijk Rabobank Twente Achterhoek, namens ondernemers)
- Erik Visser (lid, wethouder gemeente Epe, namens overheid)
- Jos van Deursen (lid, voorzitter College van bestuur Aventus, namens onderwijs)

De uitvoeringsorganisatie van de Strategische Board kent een vaste, kleine kern bureaubezetting en een flexibele schil voor de agenda, projecten en nieuwe kansen. Zo organiseren we maximale slagkracht en worden de uitvoeringskosten en -risico's minimaal gehouden.

Energietransitie, Circulaire Economie en Human Capital zijn de drie themalijnen van de Strategische Board. Iedere themalijn heeft een manager. De Themalijn managers zijn verantwoordelijk voor het identificeren van belangrijke ontwikkelingen, het verbinden van initiatiefnemers van projecten, bedrijven of innovaties met mogelijke financiers of andere doelgroepen en het natuurlijk het begeleiden van subsidie- en investeringstrajecten zoals de Regio Deal.

Omdat communicatie met alle achterbannen en andere betrokkenen essentieel is voor een kennis en netwerkorganisatie, heeft de Strategische Board een kleine maar professionele communicatieafdeling. Verankering in de community van bewoners en werkers van onze regio is het hart van de communicatiestrategie, zodat alle activiteiten voor, door én met onze ambassadeurs tot stand komen. Daarnaast is een krachtige lobby samen met onze lobby-partners een belangrijk instrument om de regio op de nationale en Europese kaart te zetten.

De backoffice werkt ondersteunend en faciliterend voor de gehele organisatie.

Secretariaat

Het secretariaat van de Board is gehuisvest in de Gasfabriek aan de Zutphenseweg 6 in Deventer.

Financiën

De regiogemeenten dragen financieel bij aan het functioneren van de Board met € 2,- per inwoner/per jaar. Ook de provincie Gelderland draagt substantieel bij. De jaarrekening 2022 is beschikbaar op onze site www.cleantechregio.nl onder het kopje over ons.

Contactgegevens Strategische Board Stedendriehoek

Bezoek- en postadres: Zutphenseweg 6, 7418 AJ Deventer

Mail info@cleantechregio.nl

Website www.cleantechregio.nl

KvK nr 59179465

BTW nr NL823354385B01

